

JOENSUUN LIIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMA
Hallintokuntien liikenneturvallisuustyö

Joensuun liikenneturvallisuuksuunnitelma

Hallintokuntien liikenneturvallisuuustyö

Joensuun kaupunki
Savo-Karjalan tiepiiri
Liikenne- ja viestintäministeriö
Insinööritoimisto Oy Väylä

ESIPUHE

Joensuun kolmas liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää kaksi osaa: tämän hallintokuntien liikenneturvallisuussuunnitelman ja liikenneympäristön parantamissuunnitelman. Joensuun liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu Joensuun kaupungin ja Savo-Karjalan tiepiirin välisenä yhteistyönä. Suunnitelma kuuluu Liikenne- ja viestintäministeriön ns. kuntakannustinkokonaisuuteen. Liikenne- ja viestintäministeriö on ollut suunnitelman osarahoittaja.

Vuonna 1996 laadittiin liikenneturvallisuuden tiedotus- ja koulutus-suunnitelma. Suunnitelman toteutumista ei oltu seurattu ja loppuraporttejakin löytyi vain kaksi kappaletta. Tästä huolimatta hallintokunnissa on tehty suunnitelmassa esitettyjä liikenneturvallisuustoimia.

Tämän hallintokuntien liikenneturvallisuussuunnitelman laadinnasta on vastannut työryhmä, joka on muodostettu Joensuun kaupungin liikenneturvallisuusryhmän jäsenistä. Suunnitelmien laadintaa on ohjannut konsultti.

Työryhmä asetti tavoitteet hallintokuntien liikenneturvallisuussuunnitelmalle, määritteli ensimmäisille kolmelle vuodelle hallintokuntien liikenneturvallisuustyön yhteiset teemat ja hallintokunnan omat teemat. Teemat valittiin olosuhdeselvityksissä esille tulleista liikenneturvallisuusasioista. Näiden teemojen avulla hallintokunnat saavat tehostettua omaa liikenneturvallisuustyötään ja parannettua Joensuun liikenneturvallisuutta.

Jokainen hallintokunta laati yleissuunnitelmatasoisen liikenneturvallisuussuunnitelman omalle hallintokunnalleen. Hallintokuntien suunnitelmat kattavat hyvin kaikki keskeisimmät liikenneturvattomuuteen ja liikenneonnettomuuksiin vaikuttavat asiat.

Joensuun liikenneturvallisuuksuunnitelman laatimista valvoi ohjausryhmä, johon kuuluivat seuraavat henkilöt:

Seppo Eskelinen, pj	kaupunginhallitus
Lea Ojasalo vara pj.	tekninen lautakunta
Risto Koivisto	koulutuslautakunta
Martti Varis	tekninen virasto
Vesa Vestala	peruspalveluvirasto
Pertti Saarinen	terveyspalvelut
Irma Koistinen	koulutuspalvelukeskus
Raimo Latja	ympäristövirasto
Pekka Könni	liikuntapalvelut
Jouni Erola	nuorisotoimisto
Jarmo Tihmala	Savo-Karjalan tiepiiri
Vesa Kostamo	Joensuun kihlakunnan poliisilaitos
Marja Siintomaa	Liikenneturva
Matti Karttunen siht.	Insinööritoimisto Oy Väylä

Hallintokuntien liikenneturvallisuuksuunnitelman laatimisesta vastasi työryhmä, johon kuuluivat seuraavat henkilöt:

Anu Näätänen pj.	tekninen virasto
Pekka Könni	liikuntapalvelut
Jouni Erola	nuorisotoimisto
Vesa Vestala	peruspalveluvirasto
Pertti Saarinen	terveyspalvelut
Irma Koistinen	koulutuspalvelukeskus
Vesa Kostamo	Joensuun kihlakunnan poliisilaitos
Marja Siintomaa	Liikenneturva
Matti Karttunen siht.	Insinööritoimisto Oy Väylä

SISÄLTÖ

1	LIKENNETURVALLISUUSOLOSUHTEET	1
1.1	Liikenneonnettomuudet	1
1.2	Liikenneturvattomuutta aiheuttava liikennekäyttäytyminen Joensuussa	2
2	HALLINTOKUNTIEN NYKYINEN LIKENNETURVALLISUUSTYÖ	5
3	LIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMAN TAVOITEET	5
4	LIKENNETURVALLISUUTEEMAT VUOSILLE 2003-2005	6
5	HALLINTOKUNTIEN LIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMA	7
5.1	Koulutustoimen liikenneturvallisuussuunnitelma	7
5.2	Nuorisotoimen liikenneturvallisuussuunnitelma	10
5.3	Liikuntatoimen liikenneturvallisuussuunnitelma	11
5.4	Peruspalvelujen liikenneturvallisuussuunnitelma	12
5.5	Teknisen viraston liikenneturvallisuussuunnitelma	15
5.6	Joensuun kihlakunnan poliisilaitoksen liikenneturvallisuussuunnitelma	19
6	POLKUPYÖRÄILYN TURVALLISUUDEN PARANTAMISKAMPANJA	21
7	HALLINTOKUNTIEN LIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMAN TOTEUTUS JA SEURANTA	21

1 LIIKENNETURVALLISUUSOLOSUHTEET

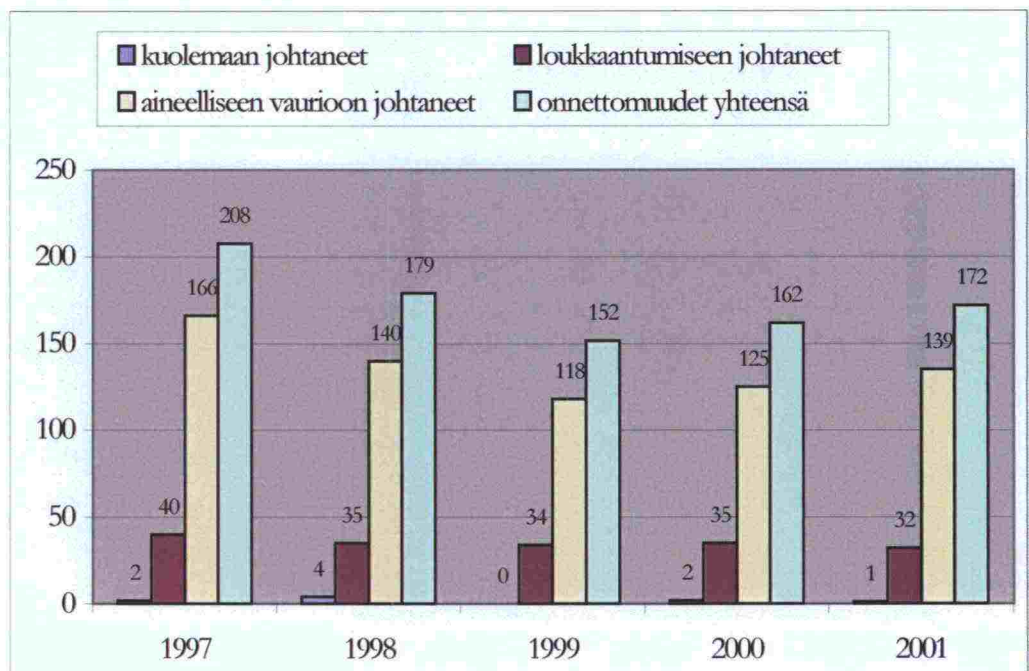
1.1 Liikenneonnettomuudet

Yleistä

Joensuun kaupunki on pitänyt liikenneonnettomuustilastoja 1950-luvulta saakka. Tämän suunnitelman olosuhdeselvityksissä käytiin läpi vuosien 1997-2001 liikenneonnettomuustilastojen onnettomuudet. Poliisin tilastoimia liikenneonnettomuuksia em. tarkastelujaksolla on 873 kpl. Näistä henkilövahinkoon johtaneita on 185 kpl, joista kuolemaan johtaneita on 9 kpl.

Edellisen liikenneturvallisuussuunnitelman laadinnassa tarkasteltiin samoin viisivuotisjaksoa, vuosia 1986-1990. Silloin liikenneonnettomuuksia oli 2510 kpl, joista henkilövahinkoon johtaneita 427 kpl, joista kuolemaan johtaneita 15 kpl.

Edellisessä liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien vähentäminen 50 onnettomuuteen/vuosi. Tämä tavoite on saavutettu reilusti, sillä vuosien 1997-2001 henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien keskiarvo on 39 hevjo/vuosi.

Kuva 1. Joensuun liikenneonnettomuuskehitys vuosina 1997-2001 (poliisin tilasto)

Liikenneonnettomuudet kasautuvat pääasiassa liittymiin. Aikaisemmin laaditun liikenneturvallisuuksuunnitelman tarkastelujaksolta liittymien liikenneonnettomuuksien määrä on selvästi pienentynyt. Jalankulkijoiden kuolemiin johtaneita liikenneonnettomuuksia on satunut eniten pääväylillä epämääräisten oikopolkujen käyttäjille.

Polkupyöräilijöiden liikenneonnettomuudet

Edellisen suunnitelman ajoilta polkupyöräilijäonnettomuudet eivät ole vähenteet samalla tavoin kuin muiden liikennemuotojen onnettomuudet. Nopeusrajoitusten alentamiset ovat jonkin verran lieventäneet vakavuusastetta.

Ruutukaava-alueella kevyen liikenteen väylien puute ja risteäminen autoliikenteen kanssa ovat keskeisimmät liikenneonnettomuuksien taustatekijöinä olevat liikenneympäristötekijät. Onnettomuudet keskittyvät liittymiin.

Ruutukaava-alueen ulkopuolella risteämiset autoliikenteen kanssa ovat turvattomia. Polkupyöräonnettomuudet keskittyvät pääväylien risteyskohtiin. Pitkämatkaiselle pyöräilylle soveltuvia puistoraitteja ei käytetä läheskään niin paljon kuin pääväylien varrella olevia kevyen liikenteen väyliä. Käytön vähäisyyteen saattavat osasyinä olla epätasainen ja ajoittain liejuinen tienpinta sekä viitoituksen tai tiedon puute.

1.2 Liikenneturvattomuutta aiheuttava liikennekäyttäytyminen

Jalankulkijat

Läheskään kaikki jalankulkijat eivät joko tiedä tai välitä noudattaa jalankulkijoiden liikennesääntöjä. Kadun ylittäminen suojatien vierestä ja päin punaista kävely liikennevaloissa ovat ruutukaava-alueen keskeisimmät liikenneonnettomuudet. Heijastimen käyttö ei ole lisääntynyt, vaikka vuoden alusta laki velvoittaa jalankulkijaa käyttämään heijastinta pimeällä liikkuessaan. Jalankulkijoiden turvallisuutta liukkaiden aikaan lisääviä liukastumisen estäviä apulaitteita kengissä käytettävät vielä harvat jalankulkijat.

Epämääräisten oikopolkujen käyttäminen aiheuttaa vaaratilanteita ja liikenneonnettomuuksia. Erityisen vaarallista on pääväylien ja rautatien ylittävien oikopolkujen käyttö.

Turvallisen jalankulkureitin valintaan ei kiinnitetä riittävästi huomiota. Oma liikennekäyttäytyminen vaikuttaa eniten jalankulkijan liikenneturvallisuuteen.

Polkupyöräilijät

Polkupyöräilijöiden liikennesääntöjen tuntemisen ja noudattamisen suhteen on havaittavissa samat ongelmat kuin jalankulkijoilla. Melkoinen osa, ruutukaava-alueella valtaosa pyöräilijöistä, ei noudata liikennesääntöjä, vaan puikkelehtii mielensä mukaan muista liikenteessä mukanaolevista välittämättä. Jalkakäytävillä pyöräily on ruutukaava-alueen erikysongelma. Kevyen liikenteen väylillä ajetaan väärää puolta ja etenkin koululaiset ajavat ryhmissä koko väylän leveydellä.

Ruutukaava-alueella pyöräilevät ajavat mielensä mukaan kaduilla ja jalkakäytävillä pyrkien kulkemaan koko matkan polkupyörällä ja vie-mään pyöränsä aivan asiointipaikan oven pieleen. Joensuun ruutukaavalla liikkuva pyöräilijä voisi jo nykytilanteessa parantaa omaa liikenneturvallisuuttaan valitsemalla turvallisen kevyen liikenteen väylästä muodostuvan reitin ja jättämällä pyöränsä polkupyöräiden säilytyspaikkoihin, joita on keskustassa pääraittien varrella.

Päin punaista liikennevaloissa ajo ja liikennevalojen kierto ajoradan kautta liikennevalo-ohjatun liittymän vierestä on varsin yleistä.

Turvavarusteiden käyttö on vähäistä. Pyöräilykypärää käyttävät eniten aikuiset ympäri vuoden työmatkansa pyöräilevät, alle kouluikäiset ja alakoulun 1-3 luokkalaiset. Turvaviirin käyttö on hyvin vähäistä.

Autonkuljettajat

Ylinopeudet pääväylillä ja päin punaista ajo ovat yleisimmät autoilijoiden liikenne rikkomukset. Ylinopeuksilla ajetaan eniten pääväylillä, joilla nopeusrajoitus on jouduttu laskemaan 40 km/h, koska pääväylän liikenneolosuhteet eivät vastaa pääväylälle asetettuja tavoitteita.

Ammattiautoilijat

Osa ammattiautoilijoista ajaa ylinopeutta. Taksinkuljettajat ovat Joensuun liikenteessä näkyvin ammattiautoilijaryhmä, jolle erityisesti 40 km/h nopeusrajoitusten noudattaminen tuottaa vaikeuksia.

1.2.1 Jalankulkijat oikaiset vilkasliikenteisen Koulukadun yli katuosuudella. Katuosuuden molemmin puolin olevissa liittymissä on liikennevalo-ohjaus.

1.2.2 Polkupyöräilijä ajaa ajoradalla, vaikka kadun vasemmalla puolella on kevyen liikenteen väylä, jota hän on käytettävä.

2 HALLINTOKUNTIEN NYKYINEN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖ

Yleistä

Joensuussa hallintokuntien liikenneturvallisuuksuustyötä ovat tehneet koulutuspalvelukeskus, peruspalveluvirasto ja tekninen virasto. Tehdyn työn määrä ja laatu vaihtelevat eri hallintokunnissa ja hallintokuntien sisällä.

Vuonna 1996 laaditussa liikenneturvallisuuden tiedotus- ja koulutus-suunnitelmassa ei ole riittävän selvästi määritelty suunnitelman toteuttamisen vastuutahoja ja seuranta. Suunnitelmasta on kopioitu vain muutama loppuraportti ja niiden olemassa olo on jäänyt pienen tekijäjoukon tietoisuuteen. Vain kahdella Joensuun liikenneturvallisuuksryhmän jäsenellä oli tieto suunnitelman olemassaolosta.

3 LIIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMAN TAVOITTEET

Joensuun liikenneturvallisuuksuunnitelman tavoitteena liikenneonnettomuuksien osalta on, että tämän suunnitelman toimilla henkilövahinkoon johtavat liikenneonnettomuudet on saatava puolitettua viimeisten kymmenen vuoden keskiarvosta. Tämän suunnitelman toimenpidejakson jälkeen (kymmenen vuoden kuluttua) saa tapahtua enintään 23 henkilövahinkoon johtavaa liikenneonnettomuutta vuodessa.

Hallintokuntien liikenneturvallisuuksuustyön keskeisimmät tavoitteet:

1. Polkupyöräilyn liikenneturvallisuuksuutta on saatava parannettua.
Keskeisimpiä osatavoitteita ovat:
 - polkupyöräilijät on saatava pyöräilemään liikennesääntöjen mukaan
 - polkupyöräilijät on saatava valitsemaan turvallisimmat pyöräilyreitit
 - polkupyöräilijät on saatava käyttämään pyöräilykypärää
 - autoilijat on saatava huomioimaan polkupyöräilijät
2. Hallintokuntien henkilökunnalle on saatava järjestettyä liikenneturvallisuukskoulutusta.
3. Kaupungin henkilökunta on saatava liikkumaan turvallisesti työ ja vapaa-aikana.

4. Hallintokunnat pyrkivät varaamaan joka vuosi määrärahan liikenneturvallisuuustyöhön.
5. Hallintokunnat asettavat tavoitteet omalle liikenneturvallisuuustyölleen.
6. Hallintokunnat toteuttavat joka vuosi oman osuutensa kaupungin liikenneturvallisuuusteemasta.

Hallintokunnat ovat asettaneet omalle liikenneturvallisuuustyölleen hallintokuntakohtaiset tavoitteet, jotka on esitetty hallintokuntien liikenneturvallisuuksuunnitelmissa kohdassa 5.

4 LIKENNETURVALLISUUSTEEMAT VUOSILLE 2003-2005

Olosuhdeselvityksen perusteella valittiin kolmelle ensimmäiselle vuodelle hallintokuntien yhteiset teemat ja hallintokunnille omat liikenneturvallisuuustyön vuositeemat. Itä-Suomen liikenneturvallisuuksryhmän asettamat vuosittaiset liikenneturvallisuuusteemat on otettu huomioon hallintokuntien liikenneturvallisuuksuunnitelmassa.

Hallintokuntien yhteiset teemat ensimmäisille kolmelle vuodelle ovat:

- polkupyöräilyn turvallisuuden parantaminen
- henkilöstön liikenneturvallisuukskoulutuksen järjestäminen
- turvavarusteiden käytön edistäminen

Hallintokuntien omat liikenneturvallisuuusteemat on esitetty hallintokuntien liikenneturvallisuuksuunnitelmissa kohdassa 5.

5 HALLINTOKUNTIEN LIIKENNETURVALLISUUS-SUUNNITELMA

5.1 Koulutustoimen liikenneturvallisuussuunnitelma

Yleistä

Koulussa annettavan opetuksen sisällön määrittelee koulun opetus-suunnitelma. Liikennekasvatus ja -turvallisuus ei ole erillinen oppiaine. Kouluissa aihetta käsitellään opetussuunnitelman puitteissa eri oppiaineiden yhteydessä.

Opetussuunnitelman 9§:n (Eheyttäminen ja ainekokonaisuudet) kohta 6 (Turvallisuus ja liikenne):

"Turvallisuus ja liikenne –aihekokonaisuuden päämääränä on auttaa oppilasta ymmärtämään turvallisuuden ylläpitämistä ja edistämistä sekä opastaa vastuulliseen käyttäytymiseen liikenteessä. Perusopetuksen tulee antaa oppilaalle ikäkauteen liittyvät valmiudet toimia erilaisissa toimintaympäristöissä ja tilanteissa turvallisesti."

Keskeiset sisällöt

Oppilas oppii

- tunnistamaan turvallisuus- ja terveysriskejä, ennakoimaan ja välttämään vaaratilanteita sekä toimimaan terveyttä ja turvallisuutta edistävästi
- toimimaan onnettomuus- ja kriisitilanteissa tarkoituksenmukaisesti
- toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti liikenteessä
- vaikuttamaan liikenneympäristön ja muun toimintaympäristön turvallisuuteen

Keskeiset sisällöt

- onnettomuuksilta, päihteiltä ja rikollisuudelta suojautuminen omassa elinympäristössä
- keskeiset liikennesäännöt ja erilaiset liikenneympäristöt
- muut huomioon ottava liikennekäyttäytyminen, liikenneympäristön turvallisuus ja turvalaitteet
- lähiympäristön vaaranpaikkojen kartoittaminen ja turvallisuuden parantaminen

Liikenneturvallisuutta voidaan käsitellä myös erilaisina teemoina ja teemakokonaisuuksina. Kouluissa voidaan järjestää myös asiaa koskevia teemapäiviä. Utran koulussa on toteutettu liikenneturvalli-

suutta koskeva teemakokonaisuus. Saadut kokemukset ovat hyödynnettävissä myös muissa kouluissa.

Suunnitelman tavoitteet

Koulutustoimen keskeisin tavoite on oppilaiden koulumatkalla tapahtuvien tapaturmien ennaltaehkäiseminen.

Vuosina 2003 – 2005 toteutettavien teemojen kautta pyritään löytämään käyttökelpoista materiaalia ja oppimateriaalia, joka voidaan liittää osaksi kunnallista ja koulukohtaista opetussuunnitelmaa.

Liikenneturvallisuusteemat vuosille 2003 – 2005

Koulutustoimen liikenneturvallisuusteemat vuosille 2003 – 2005 ovat seuraavat:

- 2003 Turvallinen koulumatka
- 2004 Koulukuljetusten turvallisuuden parantaminen
- 2005 Vastuullisena liikenteessä

Koulutustoimen liikenneturvallisuussuunnitelma

Koulutustoimen liikenneturvallisuussuunnitelma on oheisena liitteenä.

Tiedotus

Liikenneturvallisuuteen liittyvää tiedottamista lisätään käytettävissä olevien henkilö- ja taloudellisten resurssien puitteissa.

Tiedottaminen toteutetaan peruskouluissa yhteistyössä kouluyhteistyötoimikuntien kanssa ja lukioissa yhteistyössä oppilaskuntien kanssa.

Seuranta

Koulutustoimen opetussuunnitelmatyöryhmä kokoaa vuositeemoista saadut kokemukset ja oppimateriaalin.

Opetussuunnitelmiin tehdään tältä pohjalta koulujen liikenneturvallisuustyön kannalta tarpeelliseksi nähtävät muutokset ja lisäykset.

Oppimateriaalikeskus huolehtii tarvittavan oppimateriaalin tuottamisen.

5.1.1 Turvallinen koulumatka (2003)

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta	Ajoitus	Vastuuta- ho/henkilö
e – 2 luokkien oppilaat	*jalankulkusääntöjen ja –tapojen opettelu *heijastimen käyttö	*koulumatkaan tutustuminen *poliisin vierailu koululla *teemapäivä/-viikko	syyslukukausi	*koulu *KYTT / huoltajat *Liikenneturva *poliisi *OM-keskus: viikon toteutus (Utra)
2 luokan oppilaat	*pyöräily sääntöjen ja –tapojen alkeet *pyöräilykypärän käyttö	*koulumatkaan tutustuminen / harjoittelu *pyöräilykortin suorittaminen	kevätlukukausi	*koulu *KYTT / huoltajat *Liikenneturva
3 – 9 luokkien oppilaat	*pyöräily sääntöjen ja –tapojen opettelu *polkupyörän turvavarusteet *liikkuminen koulun ajan ja –matkan ulkopuolella	*opetus - oppikirjat - julkaisut - videot *harjoittelu liikenteessä *teemapäivät/-viikko	syyslukukausi kevätlukukausi	*koulu *KYTT / huoltajat *Liikenneturva *poliisi OM-keskus: viikon toteutus (Utra)
Lukio	*mallina liikenteessä	*tiedottaminen *teemapäivä		*koulu *Liikenneturva *poliisi
Henkilökunta	*mallina liikenteessä	*teemapäivässä/-viikossa mukana *jatkuva toiminta (kypärä ja heijastin)		

5.1.2 Koulukuljetusten turvallisuuden parantaminen (2004)

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta	Ajoitus	Vastuuta- ho/henkilö
e – 9 luokkien oppilaat	*turvallinen liikkuminen ja käyttäytyminen julkisissa kulkuneuvoissa	*opastus *harjoittelu	*syyslukukausi	*koulu *huoltajat *liikennöitsijät
Kuljettajat / tilausliikenne	*oppilaskuljetusten erityispiirteiden tiedostaminen	*koulutustilaisuus (materiaali Liikenneturvasta)	*kevätlukukausi	*koulu/erityisopettajat *kouluterv.hoitaja
Oppilaat Opettajat Liikennöitsijät	Koulujen liikenneympäristön turvallisuus	*liikenneympäristön tarkistaminen / parantaminen *tiedotus	*2004	*TEVI (yt:määrärahat) *koulu *liikennöitsijät

5.1.3 Vastuullisena liikenteessä (2005)

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta	Ajoitus	Vastuuta- ho/henkilö
Oppilaat Opettajat	*onnettomuuksien ennaltaehkäisy *toiminta onnetto- muustilanteessa *vastuullisuus liiken- teessä	*tiedotus *valistus *ensiapukoulutus *teemapäivät	2005	*koulu *KYTT/huoltajat *kouluterveyden- huolto *Liikenneturva *poliisi *SPR

5.2 Nuorisotoimen liikenneturvallisuussuunnitelma

Nuorisotoimen suunnitelman tavoitteet

Nuorisotoimen alue liikenneturvallisuudessa keskittyy lähinnä yli 10-vuotiaiden lasten ja nuorten sekä heidän vanhempiansa toiminnan ja asenteiden muokkaamiseen.

Nuorisotoimen kohderyhmiin vaikuttaminen tapahtuu joko suoraan nuorisohjaajien työn kautta tai aktiivimalla nuoria vaikuttamaan itse päättäjiin ja poliittiseen päätöksentekoon. Keskeistä on vahvistaa nuorten myönteisiä asenteita liikenneturvallisuuden määräyksiin ja joukkoliikenteen käyttöön. Nuoret ovat suuri joukkoliikenteen käyttäjäryhmä ja opitut käyttötottumukset siirtyvät iän myötä. Suurella osalla nuoria on myös myönteinen asenne joukkoliikenteen mukanaan tuomaan päästöjen vähenemiseen ja näiden seikkojen mukanaan tuomaan turvallisuuden lisääntymiseen.

Liikenneturvallisuusteemat vuosille 2003 – 2005

- 2003 nuorten turvallinen pyöräily- ja mopoiluteema
- 2004 joukkoliikenteen edistäminen
- 2005 turvalliset kevyenliikenteen reitit

5.2.1 Nuorisotoimen liikenneturvallisuussuunnitelma

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta	Ajoitus	Vastuuta- ho/henkilö
Nuoret ja vanhemmat	Tukea Mopokortin saantia ja turvallista liikennekäyttäytymistä	Mopokoulu	vuosi 2003	Sinkkolan asukastalo
Päätöksente- koelimet	Aktivoida nuoria käyttämään julkisia kulkuneuvoja	Aktiivinen toiminta päättäjien suuntaan	2003-2005	Nuorisovaltuusto
Nuoret	Aktivoida nuoria turvalliseen liikkumiseen	Nuorten osallisuus- verstaat	2005	Nuorisovaltuusto
Järjestöohjaajat	Tukea järjestöjen avainhenkilöitä pitämään liikenneteemaa esillä toiminnoissaan	Yhteinen koulutus liikunta- ja nuorisojärjestöjen toimijoille	vuosittain	Raimo Koivula

5.3 Liikuntatoimen liikenneturvallisuuksuunnitelma

Liikuntatoimen teemat:

2003 liikuntapaikkojen liikenneturvallisuus

2004 henkilöstön liikenneturvallisuukskoulutus

2005 sidosryhmien liikenneturvallisuukskoulutus (yhteistyö nuorisotoimen kanssa)

5.3.1 Liikuntatoimen liikenneturvallisuuksuunnitelma

Kohde-ryhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoi-tus	Vastuuyksikkö
Henkilökunta	Tapaturmienhallinta	Työntekijöiden opastus koneiden käyttöön Uusien työntekijöiden opastus koneiden ja laitteiden käyttöön	2003-	Kenttämestari Laitosmestari
	Liikenneasenteiden kehittäminen	Kerran vuodessa liikenneturvallisuukskoulutusta henkilökunnan koulutus-tilaisuuksissa		Liikuntajohtaja
Sidosryhmät	Urheiluseuroissa toimivat lapset ja nuoret saavat liikennekasvatusta harrastuksessaan	Seuraohjaajille kerran vuodessa liikenneturvallisuukskoulutusta alan asiantuntijoilta teemalla ”missä yhteyksissä on luontevaa opastaa”	2004-	Liikuntatoimisto
Liikunta- ja urheilualueet	Latuja on turvallista hiihtää	Latujen ja muun liikenteen risteämiskohdat kartalle ja aikataulu niiden poistamiseksi; varoituskilpien tarkistus vuosittain	2003	Liikuntajohtaja Kenttämestari
	Lapset ovat turvassa lähi-liikuntapaikoilla	Turvallisten reittien osoittaminen luistinradoille Liikenneturvallisuus huomioon uusia liikunta- ja urheilualueita suunniteltaessa; alueiden rajaaminen liikenteeltä	2004 2003-	Liikuntatoimisto Liikunta- ja tekninen hallintokunta yhteistyössä
	Liikunta- ja urheilualueet ovat turvallisia käyttää	Pysäköintipaikkojen osoittaminen	2003-	Liikunta- ja tekninen hallintokunta yhteistyössä
		Moottoriajoneuvoliikenteen tehokas estäminen	2005-	Liikunta- ja tekninen hallintokunta yhteistyössä
	Uimahallille tulo on turvallinen	Polkupyörille turvalliset säilytyspaikat	2004-	Liikuntatoimisto
		Turvalliset reitit pysäköintialueilta uimahallille	2005	Liikunta- ja tekninen hallintokunta yhteistyössä
		Polkupyöräpysäköinti	2004	Liikuntatoimisto

5.4 Peruspalvelujen liikenneturvallisuussuunnitelma

Hallintokuntasuunnitelman tavoitteet

Peruspalveluvirasto tukeutuu liikenneturvallisuustyössä koko kaupungin liikenneturvallisuuden parantamiseen. Fyysisen ympäristön suhteen paljon kehitystä onkin saavutettu.

Peruspalveluviraston liikenneturvallisuusselvitys keskittyy oman henkilökunnan liikkumisen turvaamiseen sekä asiakkaiden liikenneturvallisuuteen heidän asioidessaan peruspalveluiden toimipaikoissa.

Viraston keskeisin liikenneturvallisuustavoite on polkupyöraonnettomuuksien vähentäminen, henkilöstön liikenneturvallisuustietoisuuden lisääminen ja tiedottaminen.

Peruspalveluvirastossa painotus on päiväkotien liikenneturvallisuusasioissa ja kotihoidossa. Näiden alueiden henkilöstö liikkuu paljon kenttätöissä, osin asiakkaiden kanssa.

Liikenneturvallisuusteemat vuosille 2003 – 2005

Peruspalveluviraston liikenneturvallisuusteemat eri vuosille:

- 2003 henkilökunnan liikkuminen
- 2004 turvalliset kävelyreitit/liukkauden torjunta
- 2005 päivähoidon teemat

Peruspalveluvirasto ottaa toiminnassaan huomioon kaikkien hallintokuntien yhteiset liikenneturvallisuusteemat.

5.4.1 Alle kouluikäisten turvallinen liikkuminen

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö
Päiväkodin lapset ja henkilökunta	Asianmukainen pysäköinti lapsia tuotaessa ja haettaessa	<p>Tiedotteet vanhemmille talokohtaisesti, miten toimitaan</p> <p>Kasvatusta ja opetusta antaa oma henkilöstö.</p> <p>Yhteistyötahoina esim. poliisi ja Liikenneturva.</p> <p>Turvallisen liikennekäyttäytymisen opettelua esim. retkien yhteydessä.</p> <p>Liikenneturvallisuusvälineet (heijastimet, kypärät, polkupyöräviirit) tutuiksi niin lapsille, vanhemmille kuin henkilökunnallekin. Aiheesta opetusta päivähoito- ja esiopetustoiminnan yhteydessä lapsille. Muulle kohderyhmälle vanhempainilloissa ja/tai teematilaisuuksissa. Vanhemmille opastusta lasten vaatehankinnoissa – huomio vaatteisiin, joissa heijastavaa materiaalia.</p>	<p>2003</p> <p>Toimintakausittain</p>	<p>Ao. päiväkodit ja päivähoito</p> <p>Toimintayksikkö kohtaisesti vastuuhenkilönä on kunkin päiväkodin johtaja</p> <p>Perhepäivähoidon ohjaajat vastaavat omista alueistaan</p>
Neuvola-asiakkaat		Turvallinen liikkuminen raskauden aikana		Neuvoloiden terveydenhoitajat

5.4.2 Kouluikäisten turvallinen liikkuminen

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö
Turvallinen koulumatka		Opastus turvavälineiden käytössä		Kouluterveydenhuolto

5.4.3 Aikuisten turvallinen liikkuminen

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilö/t
Kotihoito	Turvavarusteet pyöräilyyn	Kypärän käytön velvoittaminen, hankinnan tukeminen	2003	Vanhustyön johtaja
Kaikki työntekijät	Turvallinen kännykän käyttö	Asianmukaiset laitteet, mikäli kännykkää käytettävä	2003	Virasto, yhteistyöelimet
Ajokorttiseurannassa olevat	Päihdeopastus	Päihdehuollossa oleva materiaali	2003	Päihdehuolto
Työterveys- huollon asiakkaat		Terveystarkastuksissa kiinnitetään huomiota: liikennekäyttäytymiseen, turvavälineiden käyttöön ja ajan varaamiseen matkoihin	jatkuva	Työterveyshuolto: terveydenhoitajat, työterveyslääkäri
Terveyskeskuk- sen asiakkaat		Vastaanotto: liikenne tapaturmien hoidon yhteydessä keskustellaan potilaan ja omaisten kanssa tapaturmien syistä ja ehkäisystä. Tarvittaessa estetään liikenteeseen meneminen /(alkoholi, järkytys, vammat, lääkitys)	jatkuva	Vastaanottojen henkilökunta
Ajokorttiasiak- kaat		Ajokelpoisuuteen liittyvien tekijöiden tarkastus mm. näkökyky ja sairaudet. Suositellaan silmälasien hankintaa, erikoislääkärin tarkastusta, ajokorttiin tehtävää muutosta, ajokokeen suorittamista tai muita toimia. Päihdeongelmaisten lakisääteinen seuranta huumeseurantatutkimuksineen.	jatkuva	Vastaanottojen henkilökunta

5.4.4 Ikääntyneiden turvallinen liikkuminen

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilö/t
Palvelukeskuk- sissa asioivat ikäihmiset	Liikenneturval- lisuustietouden li- sääminen eri teemoista mm. pyöräily, turvava- rusteet	Liikenneturva, poliisin ja muiden tahojen materiaali Yleisötilaisuuksi- en järjestäminen palvelukeskuksis- sa	Vähintään yksi tilaisuus kaikissa neljässä palve- luksuksessa vuosittain	Palvelukeskusten johtajat Keijo Parikka Seija Korhonen, ja Sirkka Puhakka
Kävellen liikku- vat ikäihmiset	Turvalliset kävelyreitit, liukastumistapa- turmien ehkäisy talvella	Tietoa yleisötilai- suuksissa eri kaupungin osissa, omassa ympäristössä	Keväällä 2004 Ja syksyllä 2004	Yllä olevat yhdessä teknisen viraston ja muiden kumppanei- den kanssa

5.5 Teknisen viraston liikenneturvallisuuksuunnitelma

Hallintokuntasuunnitelman tavoitteet

Teknisen viraston keskeisin liikenneturvallisuuksutavoite on vakavien polkupyöräonnettomuuksien selvä vähentäminen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kevyen liikenteen toimintaedellytysten parantamista. Tavoitetta tukevat alueellisten nopeusrajoitusten tarkistaminen, liukkauden nykyistä tehokkaampi torjunta ja tehokkaampi tiedottaminen.

Teknisen viraston työntekijät koulutetaan toimimaan liikenneturvallisesti niin työ- kuin vapaa-aikana (Katuturva 1 ja Katuturva 2)

Kaavoituksessa liikenneturvallisuus otetaan vaikutusselvitysten osaksi.

Osayleiskaavoista ja merkittävimmistä asemakaavoista laaditaan erillinen liikenneturvallisuuksutarkastelu.

Liikenneturvallisuusteemat vuosille 2003 – 2005

Teknisen viraston liikenneturvallisuusteemoiksi valittiin seuraavat teemat:

- 2003 maankäyttö ja kaavoitus
- 2004 työnaikaiset liikennejärjestelyt
- 2005 liukkauden torjunta

Tekninen virasto ottaa toiminnassaan huomioon kaikkien hallintokuntien yhteiset liikenneturvallisuusteemat.

Teknisen viraston liikenneturvallisuussuunnitelma

Teknisen viraston liikenneturvallisuussuunnitelma on tämän selvityksen liitteenä.

Tiedottaminen

Liikenneturvallisuuteen liittyvää tiedottamista lisätään resurssien puitteissa. Tiedottaminen jakaantuu kaupungin sisäiseen tiedottamiseen sekä ulkoiseen eli kaupunkilaisiin ja liikenteen eri osapuoliin.

Kaupunki pyrkii tukemaan omalla tiedottamisellaan mm. Liikenneturvan tai muiden liikenneturvallisuustyötä tekevien yhteisöjen teemakohtaista tiedottamista.

Karjalan Heiliin perustettua liikenneturvallisuuspalstaa hyödynnetään yhteistyössä kaupungin liikenneturvallisuusryhmän kanssa.

Teknisen viraston liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää erillisen tiedottamista koskevan osion.

Suunnitelman toteutumisen seuranta

Teknisen viraston liikenneturvallisuusryhmä kokoontuu kerran vuodessa tarkastelemaan suunnitelman toteutumista ja tekee samalla mahdolliset tarkistukset suunnitelmaan.

Kaupungin liikenneturvallisuusryhmä käsittelee vuosittain hallintokuntien liikenneturvallisuussuunnitelmien toteutumisen.

Hallintokuntien liikenneturvallisuustyötä jatketaan ja kehitetään koko liikenneturvallisuussuunnitelman voimassaoloajan.

5.5.1 Työnaikaiset liikennejärjestelyt

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilöt
KUNTATEKNIIKKA	toimivat ja turvalliset työnaikaiset liikennejärjestelyt, turvallinen työskentely	tie-, ja katuturvakoulutus	talvi 2003/I syksy 2003/ II	Työryhmä
JOENSUUN VESI	toimivat ja turvalliset työnaikaiset liikennejärjestelyt, turvallinen työskentely	tie-, ja katuturvakoulutus	talvi 2003/I syksy 2003/ II	Työryhmä
TOIMITILALAITOS	toimivat ja turvalliset työnaikaiset liikennejärjestelyt, turvallinen työskentely	tie-, ja katuturvakoulutus	talvi 2003/I syksy 2003/ II	Työryhmä
JOHTOJEN SIJOITTAJAT	toimivat ja turvalliset työnaikaiset liikennejärjestelyt, turvallinen työskentely	tie-, ja katuturvakoulutus	talvi 2003/I syksy 2003/ II	Työryhmä

5.5.2 Liukkauden torjunta

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilöt
KADUNPITO	liikenneonnettomuuksien ja liukastumisten vähentäminen	liukkauden torjunnan tehostaminen henkilöstön koulutus	talvi 2003	Ylläpito
KADUNPITO	tehokkaampi liukkauden torjunta	hiekoitushiekan käytön kokonaisselvitys	2003-2005	Ylläpito
KESKUSTAN KIIINTEISTÖT JA TOIMITILALAITOKSEN KIIINTEISTÖNHÖITO	tehokkaampi liukkauden torjunta	yhteistyön kehittäminen	talvisin	Ylläpito

5.5.3 Kaavoitus

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilöt
KAAVOITTAJAT	liikenneturvalliset kaavat	liikenneturvallisuuden tarkistuslistan käyttöönotto kaavoituksessa	jatkuvasti	Kaavoituspäällikkö

5.5.4 Kevyt liikenne

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilöt
KUNTATEKNIikka	pyöräilyn siirtäminen erillisille kevyen liikenteen pääväylille, pyöriteiden tason parantaminen	sorapäälysteiden muuttaminen kestopäälysteeksi, päälysteiden uusiminen, valaistuksen parantaminen, eritasojen rakentaminen	erillinen ohjelma	Kadunpito
KUNTATEKNIikka	pyöräilijöiden turvallisuuden parantaminen	nopeusrajoitusten tark. keskustassa	v. 2003	Suunnittelu
KUNTATEKNIikka	pyöräilijöiden turvallisuuden parantaminen	vaarallisten liittymien parantaminen	erillinen ohjelma	Suunnittelu
PYÖRÄILIJÄT	pyöräilijöiden turvallisuuden parantaminen	seudullisen pyöräilykartan uusiminen	v. 2003	Suunnittelu

5.5.5 Tiedottaminen

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilöt
TEKNINEN LAUTAKUNTA	liikenneturvalliset kaavat	liikenneturvallisuus-katsaus	talvella	Suunnittelu
KAUPUNKILASET	turvallisuuden parantaminen	täsmätiedottaminen	tarvittaessa	Ao. toimintayksikkö
KAUPUNKILASET	turvallinen liikkuminen	Karjalan Heilin liikenneturvallisuus-palstan hyödyntäminen	kerran kuukaudessa	Kaupungin liikenneturvallisuusryhmä
KAUPUNGIN HENKILÖKUNTA	turvallinen liikkuminen	Jokinposti	jatkuvasti	Suunnittelu

5.5.6 Muu toiminta

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilö/t
TIEHOITOKUNNAT	näkemäalueet kunnossa	näkemäalueiden raivaus	vuosittain	Tonttipalvelut
KUNTATEKNIikka	näkemäalueet kunnossa	näkemäalueiden raivaus liikennemerkkien näkyvyys	vuosittain	Kadunpito

5.6 Joensuun kihlakunnan poliisilaitoksen liikenneturvallisuussuunnitelma

Poliisilla on lakiin perustuva velvollisuus huolehtia liikenneturvallisuudesta. Siihen liittyvä valvonta on tärkeä ja tehokas sekä muihin turvallisuustoimenpiteisiin verrattuna kustannuksiltaan edullinen toimintamuoto. Poliisi on kuitenkin vain yksi toimija tässä kokonaisuudessa. Tavoitteiden kannalta parasta lopputulosta ei saavuteta poliisin yksittäisillä toimenpiteillä, vaan valtakunnan-, läänin- ja paikallistason sidosryhmien kanssa tehtävällä kiinteällä yhteistyöllä. Lähi vuosien tavoitteeksi poliisissa on asetettu liikenneturvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja eri yhteisöjen yhteistyön tehostaminen ja sitä kautta liikenneturvallisuuden parantaminen.

Puuttumalla liikennesääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen parannetaan kansalaisten turvallisuutta ja lisätään turvallisuudentunnetta. Tällä hetkellä poliisin liikenneturvallisuustoiminnan pääpainoalueet ovat:

- * nopeusvalvonta
- * päihteiden käytön valvonta liikenteessä
- * turvalaitteiden valvonta
- * riskikuljettajat
- * taajamaliikenteen valvonta

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa keskitytään taajamaliikenteen valvontaan ja siinä kahteen keskeiseen teemaan:

- * kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen
- * ajonopeudet.

Tilastojen mukaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden henkilövahingoista 80 – 90 % tapahtuu taajamissa. Oikein kohdennetulla valvonnalla (poliisi) ja omalla esimerkillä (hallintokunnat) alennetaan onnettomuuksia edellisen suunnittelukauden tasosta.

Porrastetulla nopeusrajoitusjärjestelmällä on onnettomuudet Joensuun keskustassa selkeästi saatu alenemaan. Silti hienosäätöä nopeusrajoitusten tarkistamiseksi tarvitaan ja sitä tehdään yhteistyössä kaupungin kanssa. Nopeusvalvonnan tavoitteena on edelleenkin vähentää ylinopeuksia sekä pitää kuljettajien kokemaa kiinnijoutumisriski korkeana. Suunnittelukaudella valvonnan laatua parannetaan. Valvontaa kohdennetaan paikkoihin, joissa on selkeä tarve valvonnalle (onnettomuustilastot) tai paikkoihin, joissa kaupungin omat nopeusmittaukset osoittavat olevan valvonnan tarvetta.

Liikenneturvallisuuksuusteemat vuosille 2003-2005

- 2003 Pyöräilykypärän ja heijastimen käytön edistäminen
- 2004 Liikennesäännöt
- 2005 Eri liikennemuotojen yhteistoiminta

5.6.1 Poliisin liikenneturvallisuuksuunnitelma

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuuyksikkö ja vastuuhenkilö/t
Kevytliikenne	Turvalaitteiden käytön edistäminen	Tiedottaminen Suunnattu teemavalvonta	Pimeä vuodenaika Kevät/syky Säädösten muuttuessa	Poliisi
Tienkäyttäjät	Liikennesääntöjen tuntemus	Tiedottaminen Valvonta	Pitkin vuotta Säädösten muuttuessa	Poliisi
Hallintokunnat	Yhteistyönlisääminen	Koulutus, palaute, yhteiset suunnitelmat liikenneturvallisuuksuuden edistämiseksi	Suunnittelukausi	Poliisi Hallintokunnat

6 POLKUPYÖRÄILYN TURVALLISUUDEN PARANTAMISKAMPANJA

Joensuun kaupungin liikenneturvallisuusryhmän kampanja polkupyöräilyturvallisuuden parantamiseksi

Hallintokuntien ensimmäinen yhteinen liikenneturvallisuusteema on polkupyöräilyn turvallisuuden parantaminen. Polkupyöräilyturvallisuuden parantaminen edellyttää kaupungin liikenneturvallisuusryhmän järjestämää pitkäkestoista kampanjaa. Kampanja on kohdistettava suoraan polkupyöräilijöihin ja heidät on saatava ymmärtämään, että he itse voivat vaikuttaa kaikkein eniten omaan liikenneturvallisuuteensa. Liikennesääntöjen noudattaminen ja muiden liikenteessä mukanaolevien huomioon ottaminen ovat turvallisen pyöräilyn perusasioita.

Hallintokuntasuunnitelman laadinnan aikana suunniteltiin yleissuunnitelmatasoisesti, mitä toimia kukin hallintokunta ja Joensuussa liikenneturvallisuusryhmä tekevät tahot voisivat kampanjan aikana tehdä. Kampanjan yksityiskohtaisempi suunnittelu käynnistetään kaupungin liikenneturvallisuusryhmän tämän kevään ensimmäisessä kokouksessa.

Polkupyöräilyn turvallisuuskampanja on saatava käynnistymään viimeistään toukokuussa ja sen on kestävä vähintään vuoden.

7 HALLINTOKUNTIEN LIIKENNETURVALLISUUS SUUNNITELMAN TOTEUTUS JA SEURANTA

Joensuun kaupungin liikenneturvallisuusryhmä vastaa hallintokuntien liikenneturvallisuusryhmästä ja suunnitelman toteutuksesta. Jokainen kaupungin liikenneturvallisuusryhmän jäsen vastaa edustamansa tahon suunnitelman toteutuksesta.

Kaupungin liikenneturvallisuusryhmän toiminnan on oltava jatkuvaa. Liikenneturvallisuusryhmä päättää kokousten määrästä vuosittain. Liikenneturvallisuusryhmän ja -ryhmän toiminta edellyttää vähintään kahta kokousta vuodessa. Erillisten kampanjoiden ja projektien kokoukset kannattaa pitää erikseen.

Suunnitelman toteutumisen seurantaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Jokaisen hallintokunnan on otettava käyttöön jokin ”mittari”, jolla tehty työ voidaan mitata.

KESKUSHALLINTO

■ Rantakatu 20
FIN 80100 Joensuu
tel +358 (0)13 267 7111
fax +358 (0)13 267 5000